

otroci ravnati. Da dete le lačno ni — mislijo — pa je vse opravljeno; drugo naj si samo pomaga. To je prvo vodilo odreja otrok pri naših ljudeh. Kako je napčno, jasno je kot beli dan. Ako le kaj more človeštvo zboljšati ter ga povzdigniti do višje moralne vrednosti, more gotovo le pametna odreja v nježnih otročjih letih. Da pa smemo odreja pametno imenovati, mora pač vsa drugačna biti, kakor je dandanašnji navadna ne le pri nas, ampak tudi drugod. Veliko več veselje bi bili otroci staršem, kakor so jim sploh; marsikterim so skoraj le žalost in skrb.

Da otroci niso taki, kakoršnih bi si morebiti starši želeli, tega so večidel sami starši krivi. Otroku svojemu dopuščajo vse njegove muhe in trme, še celo podpirajo jih, misleči, da le s tem morejo otroka tolažiti, v svesti, so si da tako ravnanje nikakor ne more otroka popačiti, ker ničesar še ne razume. Da bi pač pomislili, kako napčno delajo, kako ravno s tem v nježne srca ljubljencev svojih pokladajo kal slabih razvad, ktere, ukorenivši se, kasneje ne dajo se nikdar več izrjavati.

Da se dete utolaži ter da zaspi, je sploh navadno zibanje in petje; tudi ga nosijo okoli, gugajo ga, in Bog vé kaj vse počenjajo ž njim. S tem vadijo otroka, da ni nikdar zadovoljen ter da je svojeglaven. Otrok se tacega ravnanja ž njimi kmali navadi, dobro mu dé to; jame pa jokati, ako se mu pri priči ne stori, česar zahteva. S časom se ga loti napčna navada, da hoče vse z jokom prisiliti, česar želi. Ako so matere ali pestrne take, da ničesa ne morejo svojemu ljubčku odreči, ter mu vselej po volji storé, prime se otroka svojeglavnost, ki je dan na dan večja, tako da je pozneje staršem pravi križ, ki ga morajo zaradi otroka nositi. Zares, čudno je, kako si morejo starši misliti, da se otrokom v prvih letih ne dá nikakor nič dopovedati, ker ne morejo še razumeti, kaj se hoče od njega. Kmalu bodo izginile male otrokove muhe, ako se ne bode vselej po njih volji ravnalo; tudi se bode dala svojeglavnost počasi popolnoma ukrotiti, ako se otrok kdaj malo strahuje. Zgodaj morate že začeti, otročjo neubogljivost in trmoglavnost zatirati. Kakošno veselje so vam neubogljivi in svojeglavi otroci, veste pač sami najbolje; narobe svet je v nekterih družinah, ker dostikrat se morajo starši po otrocih ravnati. — Tudi majhnim otrokom se dá dopovedati; ako nočejo razumeti, ne bode škodovalo, ako se jim malo in brez togote z leskovim oljem pomaže. Sicer je nekter otrok več tepeža pretrpel, kakor kako živinče, vendar mu pa vse to ni nič pomagalo, — zakaj? zato, ker se je prekasno z rečenim oljem mazalo.

Slepa ljubezen staršev spači največ otrok. Nekteri starši si še ne morejo misliti, da bi ne bili njihovi otroci zgolj angelčki! Ako drugi kaj slabega nad njimi zapazijo, ter z lepa staršem o tem omenijo, je sovraštvo potlej gotovo in pa — pohujšanje otrok.

(Konec prihodnjič.)

Deželni zbori.

Deželni zbor v Ljubljani.

V 18. seji (12. aprila) oznani prvosednik, da je po poslancu Koren-u senožeška občina zbornici podala prošnjo zaradi ceste, in da bi se jej dovolila pomoč iz deželne denarnice. Prošnja je šla prosilnemu odboru v roke. — Potem je poslanec Guttman podprl svoj nasvet, da bi se namreč osnovala deželna zavarovalnica (asekuracija) zoper ogenj, rekoč, da družba kmetijska je že dvakrat v velicah zborih sklenila, prizadevati si, da bi se taka zavarovalnica osnovala. Ta naprava — je rekel — ni prazna reč, ampak deželi potrebna;

torej nasvetuje, naj slavna zbornica pritrdi, da je to potrebno, in da se deželnemu odboru naroči, naj v prihodnjem deželnem zboru o tej stvari zbornici podá določne nasvete. Sklenilo pa se je, da se izvoli poseben odbor petih poslancev, kateri o tej reči že letos zbornici poroči brez navadnih daljših ohodkov. (To se je zgodilo brž v sledeči seji, pa deželni zbor je sklenil, da se za zdaj ne more lotiti tega početja; predlog Guttmanov tedaj ni obveljal.) — Potem je dr. Zupan poročal o nasvetu deželnega odbora, naj bi zbornica privolila, da se nekaj rjuh in potrebe za postelje itd. napravi v ljubljanski bolnici. Zoper ta nasvet oglašil se je poslanec Brolich dokazovaje, da rjuhe in druge potrebe za postelje morajo po pogodbi usmiljene sestre same napravljati itd. Tem ugovorom se je poročevalec dr. Zupan po robu postavil in poleg družega tudi rekel, da deželni odbor je samo napravil, kar mu je bila zbornica lani v 40. seji naročila, družega nič. Zbornica je odobrila nasvete deželnega odbora po nasvetu dr. Zupanovem. — Na to dr. Zupan v imenu deželnega zbora poroča, kar se je po naročilu 12. seje letošnjega zbora zvedilo o ljubljanski prisilni delalnici, ter pripoveduje, da je to napravo dežela naredila sama ob svojih stroških, in da jo je 30. novembra 1844. leta Nj. veličanstvo potrdilo za deželno napravo. Pozneje pak je vlada devala v delalnico tudi družih ne samo kranjske dežele hudo delce, stroške je imela pa sama kranjska zemlja, ki si zdaj za tega delj prizadeva to reč v red spraviti, ker, da bi vlada prevzela tudi skrb za delalnico, zdaj ni mogoče doseči, kajti do zdaj ni še nobene delavnice v državi ob državnih stroških, in vlada torej tudi ni dovoljna, prevzeti ljubljanske delavnice. Poročevalec tedaj nasvetuje: naj se deželnemu odboru dá oblast, da delalnico on prevzame, kakor hoče vlada, samo s to spremembo, da bode smel deželni odbor, kadar bode treba v službo postavljati oskrbnika, nasvetovati tri gospode, izmed katerih sme vlada enemu dati službo, in da se posebej dožene zahtevanje sedanjega oskrbnika gosp. Maitija, ki hoče od dežele dobivati penzijo. Poslanec baron Apfaltern vpraša, ali je upati, da to vlada potrdi? Vladni zastopnik dr. Schöppl odgovori, da tega ne more naravnost povedati, da bode pa deželna vlada podpirala to prizadevanje. Baron Apfaltern najprvo opomni, kako resnična je bila o tej stvari interpelacija, ki še zdaj ni odgovorjena, in po daljšem razgovoru, kteremu je tudi poročevalec odgovoril, svetuje: naj se deželnemu odboru dá oblast, da z vlado v red spravi stvar, ki se tiče penzije sedanjega oskrbnika, tudi naj se mu naroči, da ima trdno poprijeti se tega, da bode g. Maitiju dežela dajala samo toliko penzije, kolikor je na-njo spada po tistem kratkem času, v kterem je v delalnici bil, in da se mu bode penzija le na račun plačevala, dokler se ta reč ne spravi v red. Glasovanje potrdi odborov nasvet s pristavkom barona Apfalterna. — Naposled pridejo na vrsto poročila prosilnega odseka. Poslanec Rudež je bral predlog omenjenega odseka o prošnji ipavske občine, da bi se jej podaljšal obrok (brišt) za plačilo na davkih, ter nasvetoval, naj se izroči davčnemu vodstvu s prošnjo, da bi deželnemu odboru oznanilo, kaj se je o tej stvari ukrenilo. Dr. Recher je bral predlog ravno tega odseka o prošnji žužemberške občine, da bi se naredil deželen zakon zaradi užitnine, ter nasvetoval, naj se prošnja dá novčnemu vodstvu s prošnjo, naj poskrbi, da taci prošnji več ne bode. Poslanec Deschmann sporočuje o ponudbi J. Gregoriča, ki za 5 odstotkov niže kakor zdaj usmiljene sestre, hoče prevzeti skrb za vse česar potrebuje ljubljanska bolnica, in svetuje, naj se ta prošnja izroči deželnemu odboru. Glasovanje odobri vse tri nasvete. O prošnji iz Kroke, da bi se

v Ljubljani zopet napravila ranocélska učilnica, poročevalec Deschmann svetuje, naj se tudi to izroči deželnemu odboru. O tej priliki se oglasi dr. Toman in povdarja, da bi deželi res potrebna bila taka učilnica, ki bi se dala zopet prav lahko napraviti. Zbornica potrди odborov nasvèt. Poslanec Deschmann sporoča dalje, naj se podá zopet deželnemu odboru, kteremu je bila poslana, tudi prošnja več okrajnih zdravnikov o stroških za zdravljenje najdenih otrok, in o prošnji več udov muzejskega društva, naj bi se sešel véliki zbor te družbe, prosilni odbor svetuje, da bi se ta véliki shod sklical prve dni maja meseca. Zbornica odobrí obá nasveta.

Prva moja pesmica slovenska. *)

Kar ljubim.

Ljubim rastline, cvetice lepé,
Solnce in zvezde, ki nebo zlaté;
Ptičice ljubim v gozdu, po log',
Ljubim bučele, ki srkajo sok.
Ljubim višavo in strmo goró,
Tam, kjer po skalah krpulje skakó;
Ljubim potoke, in reke, morjá,
Mórja, ki spirajo konce svetá.

Pesmice ljubim in viže sladké,
Ljubim veselje, ki krépča srcé;
Čednosti ljubim, pravico, dolžnost,
Ljubim požláhtnivše solze grenkost.
Ljubim presréčno in ljubim gorkó
Svobodo sveto, najdrajše blagó;
Ljubim Sloven'jo, ji roko podam,
Bog jo potrdi, in živi jo nam!

Na sv. Feliksa dan.

Lojza Pesjakova.

Dopisi.

Iz Prage 20. maja. ×)** Naj vam, drage „Novice“ nekoliko posnamem prelepo slavnost, ki jo je obhajal pretekle dni česko-moravski narod v zlati Pragi. Česko pevsko društvo v glavnem mestu „Hlahol“ je razposlalo vabila do vseh slovanskih pevskih društev v Avstrii, naj se blagovolé udeležiti velike pevske slovesnosti v Pragi. Čez sto društev dalo se je napovedati: vse, razun dunajskega, iz sosednih česko-moravsko-šlezkih pokrajin, ki so prihajale od sabote jutra do nedelje večer sem v Prago, kjer so bili po privatnih hišah in zavodih gostoljubno sprejeti. Največa množica pevcev prišla je saboto večer iz Morave; bilo je kakih 15 praporov, pa mnogo društev. „Hlahol“ jih sprejme na postaji ter jih, navdušeno pojé: „Kje domov moj“, „Hej Slované“, „Moravo, Moravo, Moravičko milá“, pelje po glavnih ulicah na Zofini ostrov, kjer odlože svoje prapore. Pred „meščansko besedo“ (čitalnico) ustavi se celi sprevoz ter pozdravlja z gromovitimi slava-klici zavod českega meščanstva, ravno taki slava-klici razlegajo se pred krasno narodno kavarno: „u české koruny“. — V nedeljo večer stala je na programu vožnja po Vltavi od Zofinega otoka do zidanega mosta. Že od ranega jutra je vse mrgolelo in se gibalo po ulicah zunanjega sveta, ki je prišel ali na božjo pot ali na slovesnost, in štel se ga je kaci 20.000 oseb, in domačih, ki so hoteli viditi gibanje tujcev in hodili na božjo pot na „Malo stran“. — Ko se pa bliža večer, hiti vse na nabrežje Vltavino, na verižni in zidani most. Ni preveč, ako rečem, da je bilo tù od 8. ure do polí desete čez 100.000 oseb. Solnce zaide za čarovno krasnimi Hradčani, mesečina se razliva čez starodavno reko, nož prižgè tisoč zvezdic na nebu. Čoln za čolnom se prikaže, razsvetljeva ga baklja, da šviga in se ziblje po valih,

razsvetlita se ostrova Zofin in Ostrostrelski, razsvetlése mlini, tù in tam prikaže se bengališki ogenj, in voda odbiva čarobne žarne trake; počasi priplava ladija pevcev polna izpod verižnega mosta, priplava druga, tretja: „Slava“ razlega se od brega do brega, rakete švigajo v zrak ter razjasnujejo podnebje, možnarji pokajo, iz 500 pevskih grl doní „Kje domov moj“, „Hej Slované“ in razlega se po okolici, ko da bi hoteli pevci prebuditi sivi Višegrad in nekdanjo slavo Gradčanov. — Rakete se razkadé, pokanje možnarjev umolkne, stoterno razsvitljene ladije s pevci vračajo se na Zofin spremljevane s ponavljanimi slava-klici; ogromna množica ljudstva se razide, da se zopet snide drugi dan ob 11. uri po širokih ulicah od Zofinja do Št. Vaclavskega trga in po tem trgu do letnega gledišča zunaj zidovja; kajti tod je šel ob tej uri slavni sprevoz vseh pevskih družeb. V lepem redu, spolki sè svojimi prapori, posamni pevci sè znamenji svojega društva pa sè spominivno zvezdico na prsih, vsi v čamarah, stopa sprevoz na prvo besedo v gledišče. Bilo je čez 40 mnogo zeló dražih in prekrasnih praporov; ko se pomika sprevoz ravno po kolovratskeji ulici pripelje se mimo Nj. Veličanstvo stari cesar Ferdinand: prapor za praporom se prikloni, vse se odkrije in „slava Ferdinandu“ zagrmí po celi vrsti; cesar se ginjen priklanja. Vidil sem že mnogo sprevozov; tako lepega in slavnega pa še ne. Resnobno so korakali možjé in mladenči med neštevilno množico, spremljevali so jih od obeh strani „Sokoli“, ki so jim prostor delali. Niso ne peli, in narod ni jim upil slave, — al tihota je še bolj povzdigala velečastni izraz, ki je naznačeval celo slavnost. Ne bom vam popisoval, s kako pohvalo so bile sprejete vse pesmi, ki so jih spevali zbori ali posamni v besedi. Preskočim dan in peljem vas koj na Zofinj, kjer ima biti beseda pod milim nebom. Krasen večer je. Ostrov (otok), na katerem ima prostora 4000 do 5000 oseb, je prepolnjen sveta; godba meščanskih granatirjev igra narodne napeve; vse je živo pevcev in sokolov. Ko je sedem ura, stopijo pevci na nalašč napravljen oder, in iz tisoč grl doní prekrasna „Bývalí Čehové.“ Ko odpojejo, grmí jim tisočerna „slava!“ da morajo pesem ponoviti. Potem pozdravlja gosp. Barak pevske društva, ki so se udeležile slavnosti, z govorom, ki ga vedno presekujejo šumeči slava-klici, in sopet se vrstí pesem za pesmijo, med spevom pa razveseljuje srce vojaška godba. Ko, postane noč, užgali so plin, ki je z goré v kolobarjih po malih zubljičkih, čudovito lepo razsvetljeval celi ostrov. Zdelo se je človeku, da je na kakem začaranem otoku, ko se je ko srebro lesketalo pomladno drevesno listje oblito od zdolej sè svitlobo plinovo, od zgorej sè blede mesečino, pod zelenim drevjem pa veseli ljudje, godba in spev. Pevci odpojejo pesem, sokol trobentar stopi na oder in zatrobi na rog. Vse je tiho. Gospod Barak stoji pred narodom in začne čitati telegrame. Živi slava-klici sprejemajo telegram za telegramom — bilo jih je čez sto — ki se spremené v gromovite „živio! živili!“ ko pride na vrsto telegram „južnega sokola“ in dopis čitavnice iz bele Ljubljane, pa dopis iz Maribora, in ki nečejo skoro končati, ko pride telegram iz Novoga Yorka v severni Ameriki od ondotnih Čehov. Petje, godba in poznejši govori trajajo skoro do polnoči; ne še vès svet, pa vsaj, kar nas je bilo Slovencev — trije so bili Ljubljančanje — smo odšli domú, radovaje se, da smo vidili enkrat v slovanski Pragi čisto slovansko veličastno slavnost, in da so nas bratje Čehi povsod vrlo, prijazno, navdušeno sprejemali. — Kedaj bode v Ljubljani taka slovesnost? Naprej Slovenci!

Iz Čabra na Hrvaškem 22. svibnja. T. — Radostnim glasom moremo naznaniti častitim čitateljem „Novic“, da u Malemlogu nije prava marvinska (goveja)

*) Dobro došla pesmica mila! Prosimo večkrat kaj.

**) Hvala lepa!

Vred.

Vred.